

Knižní salón v Paříži: pochybnosti a hosté

Již 35. ročník Knižního salónu v Paříži byl o uplynulém víkendu (20.-24. března 2015) ve znamení oslav, ale i pochybností nad další perspektivou knižní kultury. Někteří autoři manifestovali za svá práva. Mezi hlavními hosty byla Brazílie a dvě polská města: Krakov a Vratislav. V sobotu navštívil tuto událost i prezident François Hollande v doprovodu s ministryní kultury Fleur Pellerinovou.

Na tři tisíce autorů se zúčastnilo tradiční přehlídky – knižní profesionálové, ale i běžní návštěvníci – událost ale překvapivě bojkotoval největší vydavatel knižního sektoru: Hachette Livre, jenž kritizoval vysokou cenu za účast. Čestným hostem byla Brazílie, v historii salónu již podruhé (1988).

Mezi brazilskými autory nechyběl například Bernardo Carvalho, Ana Maria Machado nebo Paulo Lins, přítomný brazilský ministr kultury Juca Ferreira vysvětlil, že jeho země nabízí „velmi široký výběr autorů nové generace“, se kterými se Francouzi mohou seznámit. Z Brazílie přijelo celkem 48 spisovatelů.

Na salónu se představila také dvě polská města, Krakov a Vratislav, jež se pyšní tituly: Město literatury UNESCO, Hlavní světové město knihy UNESCO a Evropské město kultury na rok 2016. Symbolicky je tu zastupoval režisér Roman Polanski. „Krakov je město mého mládí, je to město, kde se hodně čte,“ poznamenal. Mezi polskými autory byli zaznamenáni: Marek Bienczyk, Iwona Chmielewska, Marek Krajewski nebo Urszula Koziol. Celkem z Polska dorazilo dvaadvacet spisovatelů.

List Le Figaro k tomu poznamenal, že polská a brazilská literatura „není ve Francii známá“. „Někteří se domnívají,“ píše Cassandre Dupuis, že je to přesto příležitost, jak „francouzské publikum seznámit s oběma kulturami prostřednictvím jejich jazyků a knih“.

Bojkot nakladatelů a protesty spisovatelů

Tento rok se nezúčastnila obří nakladatelská skupina Hachette a s ní i další čtyři nakladatelské domy: Lattès, Grasset, Fayard, Stock a Calmann-Lévy, Odile Jacob a Michel Lafon. „Velké nakladatelské domy se tento rok rozhodly, že budou investovat na jiných salónech,“ uvedl Arnaud Nourry, ředitel Hachette Livre.

Nechyběl tentokrát nakladatelský dům Gallimard, jehož ředitel Antoine Gallimard reagoval na informace, že by se salón měl stěhovat z Porte de Versailles. Množí se totiž úvahy, že by se přemístil příští rok do

Grand Palais, menších prostor, ale s lepší dopravní dostupností. „Když jsme salón v roce 1981 zakládali, byla by škoda ho nyní zastavit,“ podotkl, protože podle něj „umožňuje setkání malých i velkých nakladatelů, autorů i jejich čtenářů přiměřený prostor, jenž je dostupný všem.“

Letošní rok provázely také protesty spisovatelů, podle odhadů jich bylo 200 až 300, kteří protestovali v sobotu v hale, aby tak upozornili na hrozbu, jež nad nimi visí. „Za třicet pět let existence této tradiční schůzky nakladatelů nedošlo k takové manifestaci,“ píše večerník Le Monde. Organizátorem se stala Stálá rada spisovatelů (CPE), jež sdružuje sedmnáct odborů a autorských sdružení.

V otevřeném dopise vyzvalo svými podpisy na 1 700 osob, z toho na 120 spisovatelů, k podpoře „těch, kteří vytvářejí knihy“. Mezi signatáři byli například autoři, kteří jsou známí i u nás a někteří byli do češtiny i přeloženi: Sorj Chalandon, Philippe Claudel, Catherine Cussetová, Philippe Djian, Annie Ernaux, Jérôme Ferrari, David Foenkinos, Sylvie Germainová, Pierre Lemaitre či Marie N´Diaye.

Autoři si stěžují zejména na svou pozici v „řetězci knih“, na to, že jsou placeni nejméně. Podle některých se cena za jeden výtisk pro autora nevyšplhá výše než na deset euro. Na základě informací Občanské společnosti autorů v multimédiích (SCAM) a Společnosti písíciích autorů (SGDL) na 69% autorů dostává méně než 10% z autorských práv a 19% z nich jsou ohodnocováni méně než 5% prodejní ceny. Ještě v roce 2013 to však bylo 15%.